

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/511>

Materiál v pripomienkovom konaní do 21.11.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2021 až 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je teda komplexne upraviť Trestný zákon v súlade s programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky a potrebami aplikačnej praxe. Prvýkrát od prijatia Trestného zákona sa zvyšujú hranice vymedzenia spáchanej škody z dnešných 266 eur na 500 eur pri hranici malej škody, úmerne sa posúvajú ostatné hranice škôd a zavádza sa nová kategória škody - škoda mimoriadne veľkého rozsahu, ktorej hranica je najmenej 1 000 000 eur, ktorá nachádza svoje využitie najmä pri majetkových a hospodárskych trestných činoch a trestných činoch proti životnému prostrediu, ktoré sú v intenciách Slovenskej republiky nezriedka páchané v tomto rozsahu. Súčasne sa pri väčšine daňových trestných činoch a trestných činoch proti životnému prostrediu hranica trestnosti posúva na hodnotu väčšej škody. Návrhom zákona sa upúšťa od trestu odňatia slobody ako univerzálneho trestu a za vybrané trestné činy bude môcť súd ukladať iba tresty nespojené s odňatím slobody. Navrhuje sa aj zavedenie nového inštitútu náhrady výkonu trestu odňatia slobody peňažným trestom pre páchatelov majetkových a hospodárskych trestných činov, ktorí uhradili spôsobenú škodu alebo vydali výnos z trestnej činnosti, aby sa tak zamedzili negatívne dopady na rodinný a pracovný život odsúdeného, a zároveň eliminovali vysoké finančné nákladný štátu s výkonom trestu odňatia slobody. Návrhom zákona dochádza k prehodnoteniu a zosúladieniu trestných sadzieb najmä majetkových a hospodárskych trestných činov a precizovaniu niektorých skutkových podstát. Návrhom zákona dochádza aj k prehodnoteniu a precizovaniu viacerých skutkových podstát trestných činov proti životnému prostrediu. Súčasne sa pri všetkých trestných činoch proti životnému prostrediu zavádza jednotný kvalifikačný znak, ktorým je rozsah činu, namiesto súčasného nesystematického používania pojmov rozsah, škoda a prospech

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.06.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je teda komplexne upraviť Trestný zákon v súlade s programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky a potrebami aplikačnej praxe. RÚZ k materiálu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I.

V zmysle všeobecnej časti dôvodovej správy, bol návrh zákona vypracovaný v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2021 až 2024, časť Trestná politika a väzenstvo. V tejto časti PVV sa Vláda SR zaviazala ku komplexnému vyhodnoteniu Trestného zákona a Trestného poriadku a podľa potreby navrhnuť aj konkrétne návrhy na ich zmeny. Návrhom zákona sa, okrem iného upúšťa od trestu odňatia slobody ako univerzálneho trestu a za vybrané trestné činy bude môcť súd ukladať iba tresty nespojené s odňatím slobody. Návrh zákona taktiež zavádza podporu využívania alternatívnych trestov, a to v súlade so zásadami restoratívnej justície a dopĺňa účinnejšie mechanizmy vynucovania a kontroly ich dodržiavania v rámci probačného dohľadu. Návrh zákona prehodnocuje a zosúladuje trestné sadzby najmä majetkových a hospodárskych trestných činov a precizuje niektoré skutkové podstaty TČ. Prijatie navrhovaných zmien vítame, avšak si dovoľujeme uviesť, že okrem navrhovaných zmien by bolo žiaduce pristúpiť aj k novelizácii ďalších oblastí, resp. ustanovení, a to za účelom priblíženia slovenského trestného práva k trestnému právu vyspelých európskych krajín. Z uvedeného dôvodu navrhujeme: a) posilnenie individualizácie

trestu a tým aj zlepšenie podmienok pre ukladanie primeraných trestov v jednotlivých prípadoch s prihliadnutím na okolnosti spáchaného trestného činu, osobu a pomery páchatela a pod., a to v podobe zavedenia dostatočného rozpätia dolnej a hornej hranice sadzieb trestu odňatia slobody; b) posilnenie možnosti ukladania alternatívnych trestov tzv. humanizáciu trestov, a to najmä v podobe uprednostnenia iných druhov trestov pred trestom odňatia slobody a zmiernením neprimerane prísnych sadzieb trestu odňatia slobody pri niektorých druhoch trestných činov. Zastávame názor, že pri zmiernení sadzieb trestu odňatia slobody ("TOS") je nevyhnutné zohľadniť spoločenskú nebezpečnosť jednotlivých trestných činov s ohľadom na chránený záujem a jeho význam (v Slovenskej republike sa napr. trestné činy proti majetku trestajú v porovnaní s trestnými činmi proti životu a zdraviu a ľudskej dôstojnosti trestajú neprimerane prísne), potrebu rovnakého trestania trestných činov, ktoré chránia rovnaký alebo podobný záujem, ako aj európsky štandard reprezentovaný trestnými sadzbami vo vyspelých európskych krajinách. Za zmienku stojí, že krajiny Európskej únie napr. za majetkové trestné činy určujú maximálnu trestnú sadzbu 10 rokov (napr. Česká republika 5-10 rokov, resp. 3-10 rokov, Nemecká spolková republika 6 mesiacov až 10 rokov, atď.). Slovenský Trestný zákon oproti tomu bežne upravuje za rovnaké, resp. obdobné trestné činy maximálnu sadzbu až na úrovni 15 rokov, niekedy dokonca až 20 rokov.

Úprava sadzieb TOS je s ohľadom na aktuálnu spoločenskú závažnosť jednotlivých trestných činov a na zavedenie dostatočného rozpätia trestných sadzieb pre individualizáciu trestu podľa nášho názoru aktuálna pri všetkých majetkových a hospodárskych trestných činoch a niektorých trestných činov proti poriadku vo verejných veciach. Vychádzajúc z európskych štandardov trestania (najmä Česká republika, Rakúsko a Nemecko) by základné rozpätie trestných sadzieb malo byť pri týchto trestných činoch v zásade nasledovné: a) do 1 roku, resp. 2 rokov (základná skutková podstata trestného činu); b) od 6 mesiacov do 3 rokov, resp. od 1 do 5 rokov; c) od 2 do 6 rokov, resp. od 2 do 8 rokov; d) od 3 do 8 rokov, resp. od 3 do 10 rokov (najprísnejšia skutková podstata trestného činu).

2. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 4. (§ 29 ods. 2) návrhu zákona

Vítame filozofiu restoratívnej justície a v plnej miere podporujeme jej posilnenie. Predkladateľovi dávame na zváženie zriadenie sekcie restoratívnej justície na MSSR. Zároveň v tejto súvislosti navrhujeme zváženie rozšírenia podmienok uplatnenia súhlasu tohto inštitútu aj vo vzťahu k súhlasu danému súčasne s činom, ako aj po čine, ako je tomu aj v Českej republike. Takouto úpravou by sa podľa nášho názoru mohol zvýrazniť postoj poškodeného k činu. Spoločenská nebezpečnosť činu vykonaného s vážnym a slobodným súhlasom poškodeného daného pred, počas alebo po čine je spravidla rádovo nižšia a trestné právo ako prostriedok ultima ratio by malo túto skutočnosť zohľadňovať.

3. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 11. (§ 34 ods. 4) návrhu zákona

Navrhujeme v návrhu zákona explicitne vyjadriť požiadavku na primeranosť sankcií ako prostriedkov ultima ratio. Zastávame názor, že primeranou sankciou je taká sankcia, ktorá páchatela nepostihuje viac, ako je pre dosiahnutie účelu sankcie nevyhnutné – zachovanie zásady proporcionality. V tejto súvislosti navrhujeme, aby sa predkladateľ inšpiroval českou právnou úpravou (§ 37 a § 38 Trestného zákona ČR) a do návrhu zákona doplnil základné zásady ukladania sankcií spoločné pre tresty aj pre ochranné opatrenia. Tieto zásady by mali upravovať zákaz ukladania krutých a neprimeraných sankcií a zákaz ukladania citeľnejších sankcií tam, kde postačí uloženie miernejšej sankcie. V tejto súvislosti je pre posilnenie možnosti súdu aj pri ukladaní trestu zohľadniť v každom prípade všetky relevantné okolnosti veci a zároveň v záujme posilnenia podmienok pre ukladanie alternatívnych trestov potrebné vypustiť obmedzenie obligatórneho uloženia trestu odňatia slobody pri trestnom čine s hornou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody prevyšujúcej päť rokov v § 34 ods. 6.

4. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 13. (§ 36) návrhu zákona

V záujme posilnenia zákonných podmienok pre individualizáciu trestu navrhujeme doplniť zoznam poľahčujúcich okolností, a to napr. o vedenie riadneho života po dlhší čas po spáchaní trestného činu a o neprimerane dlhé vedenie trestného stíhania bez zavinenia obvineného alebo jeho obhajcu.

5. Zásadná pripomienka k čl. I. bodom 14. až 16. (§ 39) návrhu zákona

Zastávame názor, že ustanovenia týkajúce sa mimoriadneho zníženia trestu pri dohode o vine a treste podľa § 39 ods. 2 písm. d) a odseku 4 vyvolávajú v praxi aplikačné problémy. V prípade aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) pri dohode o vine a treste sú totiž limity znižovania trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby stanovené v ods. 3 citovaného ustanovenia. Pri použití ods. 4 je limitom jedna tretina pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Uvedené znamená, že v prípade uplatnenia ods. 2 a ods. 3 pri dohode o vine a treste možno znižovať trestnú sadzbu viac ako podľa odsek 4, pričom predpoklady pre uplatnenie týchto ustanovení sú obdobné. Tento rozdiel považujeme za ničím neodôvodnený. V súvislosti s uvedeným navrhujeme, aby predkladateľ pristúpil k vypusteniu odseku 4.

6. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 20. (§ 49 ods. 1) návrhu zákona

V záujme zlepšenia podmienok pre resocializáciu odsúdených a odbremenenia väzenského systému navrhujeme rozšíriť podmienky, za ktorých môže dôjsť k uloženiu TOS s podmieneným odkladom, a to ak sú ukladá trest odňatia slobody zo súčasných dvoch na štyri roky. Navrhované zvýšenie uvedené v návrhu zákona zo strany predkladateľa na tri roky nepovažujeme za dostatočné. Navrhovaným legislatívnym riešením zároveň nedôjde ani k neprimeranému zvoľneniu trestnoprávnej ochrany, nakoľko podmienený odklad výkonu TOS je fakultatívny inštitút, pričom aj pri niekoľkomesačnom treste odňatia slobody môže súd zvoliť nepodmienenú formu výkonu tohto trestu. Uvedený návrh je v súlade s princípmi restoratívnej justície a umožňuje súdu, v prípadoch kedy to nie je nevyhnutné nahradiť TOS s podmieneným odkladom výkonu trestu, a tým trest dostatočne individualizovať.

7. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 20. (§ 51 a 52) návrhu zákona

Nesúhlasíme so zámerom predkladateľa zrušiť podmienený odklad výkonu TOS s probačným dohľadom. V zmysle ukazovateľov zo zahraničia, je v záujme zlepšenia podmienok pre resocializáciu odsúdených a zároveň odbremenenia väzenského systému zabezpečiť dohľad nad správaním a výchovou páchatelia. V tejto súvislosti navrhujeme ponechať § 51 a § 52 v texte Trestného zákona a zároveň rozšíriť možnosť uloženia podmieneného odkladu výkonu TOS s probačným dohľadom pri treste nepresahujúcom šesť rokov. Navrhovaným legislatívnym riešením zároveň nedôjde ani k neprimeranému zvoľneniu trestnoprávnej ochrany, nakoľko podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody je fakultatívny inštitút, pričom aj pri niekoľkomesačnom TOS môže súd zvoliť nepodmienenú formu výkonu tohto trestu s probačným dohľadom. Uvedené je v súlade s princípmi restoratívnej justície a umožňuje súdu, v prípadoch kedy to nie je nevyhnutné nahradiť TOS podmieneným odkladom výkonu trestu s probačným dohľadom a tým trest dostatočne individualizovať.

8. Zásadná pripomienka k čl. I. bodom 23. až 25, (§ 53) návrhu zákona

S ohľadom na žiaduce rozšírenie podmienok pre ukladanie alternatívnych trestov je z nášho pohľadu potrebné, aby sa rozšírili podmienky pre uloženie trestu domáceho väzenia. V tejto súvislosti navrhujeme, aby došlo k zníženiu minimálnej doby tohto trestu na polovicu dolnej hranice sadzby TOS a zvýšením maximálnej doby tohto trestu zo 4 na 5 rokov. Dávame taktiež na zváženie, aby pri trestných činoch, za ktoré by súdy neuložili vysoký TOS (napr. viac ako päť rokov) bola zákonom ustanovená preferencia uloženia trestu domáceho väzenia pred TOS, ak by to pomery páchatelia a povaha spáchaného činu nevylučovala. Podľa nášho názoru v predmetnom prípade nepôjde o neprimerané zvoľnenie trestnoprávnej ochrany, pretože ukladanie trestu domáceho väzenia je viazané na viaceré podmienky nielen formálneho, ale aj materiálneho charakteru. Ak by bol súd toho názoru, že z hľadiska ochrany spoločnosti nie je vhodné trest domáceho väzenia ako alternatívu k trestu odňatia slobody uložiť, neurobí tak. Na druhej strane, v prípade viacerých trestných činov by trest domáceho väzenia samostatne, prípadne súčasne napr. s efektívnym trestom majetkovej povahy mohol podstatne lepšie zabezpečiť aspekt individuálnej, ako aj generálnej prevencie, ako aj prispieť k eliminácii neúmerného zaťaženia väzenského systému.

9. Zásadná pripomienka k čl. I. bodom 33. až 36. (§ 58 a § 59) návrhu zákona

Vítame zámer predkladateľa umožniť súdom neuloženie inak obligatórneho trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 a 3, ako aj vylúčiť z tohto trestu konkrétne veci, ktorých prepadnutie by bolo podľa súdu neprimerane prísne. Je v zásade nesporné, že obligatórny trest prepadnutia majetku je v rozpore nielen s ústavou, ale aj s medzinárodnými záväzkami SR, ako aj s európskym právom (viď najmä ustanovenie čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, ktoré explicitne vyžaduje ukladanie len primeraných trestov, čo obligatórny trest bez možnosti súdu zohľadniť okolnosti prípadu rozhodne nespĺňa).

Napriek uvedenému však považujeme za vhodnejšie, ak by k zrušeniu obligatórneho trestu prepadnutia majetku došlo priamo § 58 ods. 2 a 3 nahradením slova „uložiť“ za „môže uložiť“. Pre aplikačnú prax to považujeme za vhodnejšie riešenie ako ustanovenie možnosti uplatnenia výnimky z inak obligatórneho trestu prepadnutia majetku v navrhovanom odseku 4. Odsek 4. by vzhľadom na závažnosť trestu prepadnutia majetku a jeho dopad nielen na páchatelia, ale aj na jeho rodinu a blízky, ktorých sa uloženie tohto trestu spravidla citeľne týka tiež, mal skôr vymedzovať kritériá pre uloženie tohto (fakultatívneho) trestu a zdôrazňovať, že vždy musí byť primeraný. Medzi tieto kritériá by mali patriť najmä okolnosti spáchaného trestného činu a pomery páchatelia. V tejto súvislosti je potrebné bližšie upraviť aj dôsledky vylúčenia veci z trestu prepadnutia majetku minimálne tým, že správca takúto vec v konkurze začatom na základe rozhodnutia o uložení tohto trestu nebude môcť zapísať do súpisu majetku a ani speňažiť podľa zákona o konkurze. Zároveň je nevyhnutné súčasné znenie § 59 ods. 3 Trestného zákona zosúladiť s § 34 ods. 3 Trestného zákona, ktorý požaduje minimalizáciu dopadu trestu na rodinu páchatelia a jeho blízke osoby a ustanoviť, že do konkurznej podstaty nepatrí majetok, ktorý na základe vyporiadania BSM v súvislosti s konkurzom

patrí manželovi páchatel'a. Keďže obligatórny trest prepadnutia majetku je protiústavný, v súvislosti s navrhovanými zmenami je nevyhnutné zaviesť mechanizmus týchto trestov, ktoré boli doteraz uložené (napr. v prechodných ustanoveniach). Tento mechanizmus by mal viesť k možnosti súdu opätovne vyhodnotiť, či v okolnostiach tohto prípadu uloženie trestu prepadnutia majetku bolo naozaj primerané. Zároveň by mali byť ustanovené aj následky opätovného neuloženia tohto trestu na už prebiehajúce konkurzy tak, aby sa v nich pokračovalo len v súlade s novým trestom prepadnutia majetku alebo aby sa v nich nepokračovalo vôbec, ak tento trest súd opätovne neuloží.

10. Zásadná pripomienka k čl. I. bodom 39. a 40. (§ 61) návrhu zákona

Navrhujeme posilnenie, resp. sprecizovanie podmienok pre uloženie samostatného trestu zákazu činnosti. Obdobne ako pri peňažnom treste, súd by samostatný trest zákazu činnosti mohol uložiť, ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a možnosť nápravy páchatel'a uloženie iného trestu nie je potrebné.

11. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 76. (§ 86 ods. 1 písm. d) návrhu zákona

Vo vzťahu k účinnej ľútosti vo vzťahu k daňovým trestným činom s predkladateľom navrhovanou úpravou nemožno súhlasiť. Limitáciu uplatnenia tohto inštitútu len pri menej závažných skutkových podstatách dotknutých daňových trestných činov považujeme za technicky nedoriešenú. V tomto kontexte je totiž potrebné si uvedomiť, a to aj s poukazom na typologickú závažnosť daňovej trestnej činnosti, že prioritný záujem štátu by mal smerovať k vydaniu prospechu získaného takouto trestnou činnosťou a náprave nežiaduceho stavu. Práve to je v súlade s filozofiou restoratívnej justície, z ktorej predkladateľ podľa vlastných slov v nadväznosti na programové vyhlásenie vlády SR vychádzal.

Účinná ľútosť má dlhodobý pozitívny vplyv na odhaľovanie trestnej činnosti a slúži aj ako efektívny nástroj k priznaniu páchatel'a. V tomto smere možno poukázať na prehľady aplikácie účinnej ľútosti za roky 2018-2020 pri daňových trestných činoch, ktoré boli vytvorené na základe analýzy uznesení o zastavení trestného stíhania, ktoré sú zverejnené na stránke generálnej prokuratúry. Zároveň, v priebehu vyšetrovania môže vyšetrovateľ, ako aj prokurátor pristúpiť k zmene právnej kvalifikácie. Navrhované obmedzenie aplikovateľnosti účinnej ľútosti pri niektorých daňových trestných činoch je preto kontraproduktívne a zásadne sa ním sťažuje „návratnosť“ nezaplatenej dane alebo poistného. Do úvahy tiež prichádza zavedenie sťažených podmienok pre uplatnenie účinnej ľútosti pri závažnejších skutkových podstatách uvedených trestných činov, napr. že páchatel' bude musieť okrem nahradenia škody v celom rozsahu zaplatiť aj určitú peňažnú sumu nad rámec spôsobenej škody. Táto suma by mala byť príjmom štátneho rozpočtu, keďže práve štát znáša náklady na fungovanie justičného systému.

12. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 78. (§ 87) návrhu zákona

Navrhujeme prehodnotenie dĺžky premlčacích lehôt a ich skrátenie tak, ako tomu je v právnej úprave Českej republiky. Uvedené skrátenie je relevantné najmä pri 20-ročnej lehote premlčania, ktorá je v Českej republike na úrovni 15 rokov. Zároveň v Rakúsku a Nemecku je pre trestné činy s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 5 rokov a najviac 10 rokov ustanovená premlčacia lehota 10 rokov. Máme za to, že v podmienkach Slovenskej republiky nie sú dané žiadne okolnosti, ktoré by takéto rozdiely odôvodňovali, a to z hľadiska generálnej a ani individuálnej prevencie. Taktiež je podľa nášho názoru potrebné upraviť podmienky prerušenia plynutia premlčacej lehoty v § 87 ods. 3 písm. b). Za vhodný považujeme čiastočný návrat k predchádzajúcej právnej úprave, podľa ktorej k prerušeniu premlčania došlo len spáchaním úmyselného trestného činu v premlčacej dobe. Preto navrhujeme, aby dotknuté ustanovenie bolo upravené v zmysle, že premlčanie prerušuje spáchanie úmyselného trestného činu, ktorý je trestný rovnako alebo prísnejšie ako trestný čin, vo vzťahu ku ktorému premlčacia doba plynie.

13. Zásadná pripomienka k čl. I. bodu 91. (§ 125) návrhu zákona

Zámer predkladateľa zvýšiť hranice škody je vítaný. S ohľadom na aktuálnu situáciu v ekonomike a spoločnosti však považujeme predkladateľom navrhované zvýšenie za nedostatočné.

Z dôvodovej správy nie je zrejmé, prečo predkladateľ navrhuje zvýšiť malú škodu iba na 500 EUR, aj keď sám uvádza ako (správny dôvod) hospodársky vývoj od roku 2006. Minimálna mzda určená na rok 2023 činí 700 EUR. Pre zachovanie konzistencie stanovovania výšky škody podľa Trestného zákona, t.j. malá škoda určená ako výška minimálnej mzdy navrhujeme zvýšiť malú škodu minimálne na sumu 700 EUR a následne primerane zvýšiť ostatné hranice škody až po sumu 1 000 000 EUR, ktorú predkladateľ navrhuje ako škodu mimoriadne veľkého rozsahu. Pritom nevyhnutne nemusí byť podľa nášho názoru zavedená ďalšia hranica škody a zvýšenie, resp. primeraná úprava jednotlivých hraníc sa môže vykonať aj pri zachovaní aktuálnych štyroch hraníc škody. Zvýšenie týchto hraníc by malo reflektovať spoločenský význam jednotlivých súm v súčasnej spoločensko-ekonomickej situácii. Návrh: Škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 700 eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 20 000

eur. Značnou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 400 000 eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 1 000 000 eur.

Alternatívne navrhujeme zaviesť samostatnú definíciu pre určenie výšky ekonomickej škody pre majetkové a hospodárske trestné činy, ktoré sú úplne alebo prevažne spojené s podnikateľskou činnosťou (najmä §214, 222, 223, 224, 225, 227, 228, 233, 233a, 234, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 243a, 244, 250, 251a, 251b, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 265a, 266, 267, 268, 269, 269a, 276, 277, 277a, 278, 278a, 279) a to najmä z dôvodu, že v podnikateľskom prostredí často dochádza k nakladaniu s väčšími hodnotami finančných prostriedkov. Alternatívny návrh: Škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 700 eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 7 000 eur. Značnou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 70 000 eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 350 000 eur. Pre trestný čin podľa §214, 222, 223, 224, 225, 227, 228, 233, 233a, 234, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 243a, 244, 250, 251a, 251b, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 265a, 266, 267, 268, 269, 269a, 276, 277, 277a, 278, 278a, 279 sa škodou malou rozumie škoda prevyšujúca sumu 2 000 eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 20 000 eur. Značnou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 400 000 eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 1 000 000 eur.

14. Zásadná pripomienka k čl. I bodom 190. až 193. (§ 233 a § 233a) návrhu zákona

Obdobne ako v ČR navrhujeme, aby súd mal pri určovaní druhu trestu a jeho výmery na trestné činy legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 až 5 a § 233a ods. 1 až ods. 4 prihliadnuť tiež k trestnej sadzbe ustanovenej na predikatívny trestný čin, ak Trestný zákon na tento trestný čin ustanovuje miernejší trest. Zároveň je vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax potrebné explicitne ustanoviť, že tieto trestné činy nie sú trvácimi trestnými činmi. Napokon navrhujeme v skutkových podstatách trestných činov legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 2 a § 233a ods. 2 zdôrazniť, že tieto trestné činy nemôžu byť spáchané v jednočinnom súbehu s predikatívnym trestným činom.

15. Zásadná pripomienka k čl. IV. – všeobecne návrhu zákona

Vzhľadom na ostatné nami navrhované zmeny je potrebné aj v tomto zákone zodpovedajúcim spôsobom upraviť aj ustanovenia o účinnnej ľútosti (§ 8) a predovšetkým ustanovenia o obligatórnom treste prepadnutia majetku (§ 13), pri ktorých je okrem zrušenia obligatórnosti toho trestu potrebné rovnako ako v Trestnom zákone explicitne vyjadriť kritéria pre uloženie tohto trestu tak, aby jeho uloženie bolo vždy primerané. Pre bližšie zdôvodnenie navrhovaných zmien odkazujeme na znenie našich pripomienok k Trestnému zákonu.

16. Zásadná pripomienka k čl. IV. návrhu zákona – vloženie novelizačného bodu

V čl. IV návrhu zákona navrhujeme vloženie nového novelizačného bodu, ktorý znie nasledovne: „V § 4 sa dopĺňa nový odsek 7, ktorý znie nasledovne: „(7) Právnická osoba sa zbaví trestnej zodpovednosti podľa odsekov 1 až 6, ak vynaložila všetku odbornú starostlivosť, ktorú od nej možno spravodlivo požadovať, aby zabránila spáchaniu trestného činu. Táto právna úprava sa nachádza v českom zákone o trestnej zodpovednosti právnických osôb a jej prijatie zásadným spôsobom zvýšilo využiteľnosť a dôležitosť tzv. compliance programov. Tieto programy, pokiaľ sú správne nastavené a fungujúce, umožňujú právnickej osobe v zmysle českej právnej úpravy zbaviť sa trestnej zodpovednosti bez ohľadu na to, či sa trestného konania dopustil zamestnanec alebo osoba na riadiacej, kontrolnej, resp. rozhodovacej úrovni. Máme za to, že zavedenie tejto právnej úpravy do slovenského zákona prispeje k nastaveniu fungujúcich, silných a stabilných compliance programov, na základe ktorých bude možné zbaviť sa trestnej zodpovednosti právnických osôb, ak bude preukázané, že právnická osoba vynaložila všetku snahu predchádzať protiprávnemu konaniu v rámci svojej podnikateľskej činnosti.“

Odôvodnenie:

Do § 4 zákona č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) navrhujeme vložiť nové ustanovenie po vzore českej právnej úpravy, v zmysle ktorého sa bude môcť právnická osoba zbaviť trestnej zodpovednosti, ak vynaložila všetku odbornú starostlivosť, ktorú od nej možno spravodlivo požadovať, aby zabránila spáchaniu trestného činu. Táto právna úprava sa nachádza v českom zákone o trestnej zodpovednosti právnických osôb a jej prijatie zásadným spôsobom zvýšilo využiteľnosť a dôležitosť tzv. compliance programov. Tieto programy, pokiaľ sú správne nastavené a fungujúce, umožňujú právnickej osobe v zmysle českej právnej úpravy zbaviť sa trestnej zodpovednosti bez ohľadu na to, či sa trestného konania dopustil zamestnanec alebo osoba na riadiacej, kontrolnej, resp. rozhodovacej úrovni. Máme za to, že zavedenie tejto právnej úpravy do slovenského zákona prispeje k nastaveniu fungujúcich, silných a stabilných compliance programov, na základe ktorých bude možné zbaviť sa trestnej zodpovednosti právnických osôb, ak bude preukázané, že právnická osoba vynaložila všetku snahu predchádzať protiprávnemu konaniu v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/511>